

Norrköpings kommuns internationella samverkan

KS 2019/0528

Detta inriktningsdokument beskriver den långsiktiga politiska viljan inom internationell samverkan i Norrköpings kommun och gäller för alla kommunens nämnder, kontor och bolag enligt kommunens styrmodell. Dokumentet har tagits fram av en politisk grupp med representanter från samtliga partier i kommunfullmäktige. Tjänstepersoner från kommunstyrelsens kontor har stöttat i processen.

Inledning - internationell samverkan är en förutsättning för ett framgångsrikt Norrköping

I Norrköpings kommun ska aktiv internationell samverkan bidra till att förverkliga kommunens övergripande mål och visionen om framtidens Norrköping. Att blicka utanför de egna gränserna ökar förmågan att förstå och värdesätta olikheter, vilket förbättrar förutsättningarna för kommunen att skapa ett tryggt Norrköping där vi håller samman och där alla kan vara delaktiga i samhället.

Norrköpings kommun är i ständig utveckling, våra verksamheter påverkas i hög grad av omvärlden och det finns ett ständigt behov av kunskapsbyggande och erfarenhetsutbyte, för att kunna följa med i den globala utvecklingen. Norrköpings kommun bedriver sedan många år internationellt arbete på olika områden. Genom omvärldsbevakning och utbyten med internationella partner, kan kommunen fortsätta att utvecklas och upprätthålla både sin konkurrenskraft och kvaliteten i servicen gentemot invånarna. Vi är beroende av det som sker runt omkring oss, i och utanför landets gränser, därför vidgar vi medvetet våra perspektiv. Att ta tillvara befintliga samarbeten, så som med vänorter, stärker oss globalt och är något vi ska fortsätta utveckla. Nya samarbeten handlar i första hand om externfinansierade utvecklingsprojekt och inte om att teckna nya avtal.

Vid internationell samverkan, precis som vid annat arbete i Norrköpings kommun, är FN:s globala mål, Agenda 2030, vägledande. Kommunens värdegrund, utgör också ett stöd för att se till att verksamheten blir så bra som möjligt för Norrköpings kommun och alla som bor här. Vid val av internationella samverkanspartner följer Norrköpings kommun Sveriges utrikespolitiska ställningstaganden.

För att möta de ständiga förändringarna i världen, behöver vi stå väl rustade. En stark tillväxt spås fortsätta ställa krav på en hög investeringsnivå. Nyttan för kommuninvånarna från insatta resurser i form av arbetsinsatser och budgetmedel behöver öka, för att i första hand värna om att bibehålla volymer och kvalitet i kommunal verksamhet. Det kan exempelvis ske genom att lära av andra i internationella samarbeten. Externa medel kan finansiera en del verksamhet och samtidigt ge ny kunskap som ger möjlighet till effektivare och klokare beslut, vilket bidrar till att främja kommunens ekonomiska stabilitet. Medlemskapet i EU har möjliggjort extern finansiering och kunskapsutveckling inom kommunen och det ska vi fortsätta att ta vara på. Det kan vi göra inom alla kommunens verksamhetsområden men extra fokus bör ligga på utbildningssektorn, hela kedjan, från förskolenivå till vuxenutbildning.

Norrköpings kommun ska också vara duktig på att dela med oss av det vi är bra på. Det ger bra reklam för kommunen och gör oss attraktiva som samarbetspartner. Att genom biståndsprojekt sprida kunskap ser vi som en bra möjlighet så länge de är finansierade av extern part.

Norrköping har en vision om att förbli och utvecklas som en attraktiv kommun. Att lyfta fram kommunens styrkor och fördelar i internationella sammanhang bidrar starkt till en sådan utveckling.

Vad Norrköpings kommun ska uppnå med internationell samverkan

Vi utvecklar vår verksamhet

Internationella idéutbyten stöder utvecklingen av den kommunala verksamheten. Genom internationella projekt och samarbeten får kommunen nya idéer till arbetet och möjlighet till reflektion av verksamheten ur andras perspektiv. Utbytena förstärker pågående verksamhet och prioriterade utvecklingsområden.

I takt med att medfinansieringen från EU och andra globala aktörer ökar, ökar kommunens kunskapsnivå och de beslut som fattas får en stabilare grund. I kommunens verksamhetsutveckling ska möjligheter med att förstärka utvecklingsområdet med internationellt arbete övervägas.

Vi profilerar Norrköping

Kommunen stödjer näringslivet i deras utveckling, bland annat genom att ta emot internationella delegationer och underlätta affärskontakter. När kommunen öppnar dörrar åt företagen så att de kan fördjupa handelsrelationer, erövra nya exportmarknader och utveckla nya produkter i samverkan med utländska företag, utvecklar vi den lokala marknaden och förutsättningar för nya arbetstillfällen uppstår.

Vi fortsätter att tillsammans med våra regionala och lokala partners marknadsföra oss internationellt som en universitetsstad. Detta för att locka studenter att slå sig ner här och människor att stanna kvar, bo och verka i Norrköpings kommun.

Vi är aktiva och deltar i internationella sammanhang där vi har möjlighet att visa upp Norrköpings kommun och våra kvaliteter. Genom att synas lockar vi hit arrangemang, aktiviteter och människor. Vi arbetar för att presentera oss som besöksmål och som etableringsort. Vår kompetens synliggörs genom internationella studiebesök, konferenser och möten.

Vi bedriver strategiskt påverkansarbete

Kommunen framför aktivt sina synpunkter när beslut som är strategiskt viktiga för Norrköping ska fattas på den internationella arenan, främst i den Europeiska Unionen. Många beslut som fattas på EU-nivå har stor betydelse för den kommunala verkligheten och vi ser därför till att vi bevakar viktiga frågor, samhällstendenser, ny lagstiftning och möjligheter till externfinansiering och säkerställer att de behov och förutsättningar som gäller för just Norrköping synliggörs i beslutsprocessen.

När nya program för fördelning av EU-medel och strukturfonder tas fram, deltar Norrköpings kommun aktivt i förarbetet för att säkerställa att inriktningen stämmer med våra behov. Viktiga samverkansfunktioner i bevaknings- och

påverkansarbetet är Region Östergötland, Region Östergötlands EU-kontor i Bryssel och Sveriges Kommuner och Regioner.

Vi gör Norrköpings kommun till en attraktiv arbetsgivare

Att locka kompetent och kunnig personal är en utmaning för många kommuner. Genom att samverka med andra internationellt, kan vi erbjuda en inspirerande och utvecklande arbetsplats där personalen trivs och nya idéer frodas.

Kommunen erbjuder olika karriärvägar och medarbetare kan själva påverka sin utveckling, samverkan internationellt leder till kompetensutveckling för att behålla medarbetare och säkerställa rätt kompetens.

Viktiga framgångsfaktorer i ett internationellt Norrköping

Aktiv styrning och systematiskt arbete

Det är kommunens behov av utveckling som styr riktningen av den internationella samverkan. Nämndernas uppdragsplaner och fullmäktiges ägardirektiv till bolagen är viktiga verktyg för att säkerställa att internationell samverkan används för att tillgodose verksamhetens utvecklingsbehov, inom de områden där en internationell utblick behövs för att nå bästa möjliga resultat.

Inför stora beslut i kommunen görs en systematisk omvärldskartläggning. När ett nytt beslutsunderlag ska tas fram, ser vi över på vilket sätt vi bäst löser uppgiften. I vissa fall kan det vara på den egna enheten eller i samverkan med andra kontor eller ett kommunalt bolag, i andra fall med våra närmsta grannar och vid andra tillfällen med någon internationell partner. Utveckling ska ske på den arena där den är bäst lämpad. Kan detta ske genom finansiering med externa medel är det något som ska prioriteras.

I strategisk samverkan bör utvecklingsfrågor få en särskild plats. Nämnder och kontor säkerställer att befintliga resurser används på ett effektivt sätt för att ta vara på de möjligheter som internationellt arbete ger. Samverkan med andra aktörer i regionen är en värdefull del i det arbetet.

Genom att vi följer upp aktiviteter och ser till att de blir en del av verksamheten, tydliggör vi nyttan både i verksamheten och för kommunens invånare.

Prioriteringar och goda kontakter

I Norrköpings kommun ser vi internationell samverkan som en viktig del av vår verksamhet. Vi vågar inleda nya samarbeten när vi bedömer att det kommer att bidra till goda resultat och vi vågar avbryta samarbeten som inte utvecklar sig

som vi hade hoppats. När verksamheten kräver större resurser än vi har till vårt förfogande utforskar vi möjligheterna som internationell samverkan kan ge, i form av externfinansiering eller kunskap om effektivare arbetssätt.

Norrköpings kommun ska använda internationell samverkan när det behövs för att åstadkomma bästa möjliga utveckling i den egna kommunen, men ska även vara öppen för att dela med sig av sina kunskaper inom områden där vi ligger i framkant. Kunskapsöverföring kan med fördel ske i form av internationella partnerskap som finansieras av Sida, i samverkansprojekt som bidrar till att nå de globala målen.

Ett långsiktigt och aktivt engagemang är grunden för framgång. I Norrköpings kommun värdesätter och underhåller vi våra kontakter. Norrköpings plattformar lokalt, regionalt, nationellt och internationellt, med etablerade och nya kontakter och nätverk utgör grunden i vår samverkan. Vi tar också tillvara på våra kommuninvånarens olika bakgrund och kulturella kompetens och söker gärna lokala samarbeten för att utvecklas.

Hur kan nämnder, bolag och kontor arbeta för att dra största möjliga nytta av internationell samverkan?

Norrköpings kommuns inriktning inom internationell samverkan som beskrivs ovan ska underlätta i arbetet med att nå kommunens övergripande mål. För den nämnd, det kontor eller det bolag som fullt ut vill nyttja de möjligheter som internationell samverkan kan ge den egna verksamheten, finns ett antal strategier och arbetssätt som kan vara till hjälp:

- Nämnden eller bolagsstyrelsen kan ge tydliga uppdrag till sina organisationer att nyttja de möjligheter till internationell samverkan som finns.
- Ledningsfunktioner kan ställa krav på ett systematiskt internationellt arbete i verksamheten.
- Digitala verktyg kan underlätta kommunikation och göra det enklare att delta i internationella sammanhang.
- Nämnder, kontor och bolag bör dela erfarenheter med varandra och bistå varandra i samarbeten.
- Kontor och bolag bör utse en person till kommunens interna internationella nätverk. Genom att aktivt delta där, kan kontor och bolag få stöd och hjälp av varandra i arbetet med internationell samverkan.
- Nämnder och bolag kan skapa allianser med strategiskt valda organisationer, aktörer och nätverk, på regional, nationell och

internationell nivå. Detta för att ha strategisk omvärldsbevakning och en god beredskap för att möta förändringar.

- Norrköpings kommun bör verka för att ha god representation av politiker och tjänstepersoner i strategiskt viktiga internationella styrelser, kommittéer, nätverk och andra forum.
- Nämnder, kontor och bolag bör ta vara på möjligheterna att påverka kommande beslut som har betydelse för Norrköpings kommun. God regional samverkan är ofta en framgångsfaktor.

Kommunfullmäktige ansvarar för att ambitionerna i inriktningsdokumentet redovisas och utvärderas vartannat år.

Bilaga: Internationella nätverk och Norrköpings vänorter

Internationella nätverk och Norrköpings vänorter

Internationella nätverk där Norrköpings kommun är medlem

Norrköpings kommun är aktiv i flera **nätverk** på den internationella arenan. Nedan följer en lista på vilka dessa är och vad de arbetar med.

Unescos nätverk för kreativa städer

I nätverket arbetar städerna inom ett av sju områden. Norrköping har fokus på musik. Städerna utbyter erfarenheter av arbetet med kreativitet och kultur i utvecklingsprocesserna och utvecklar partnerskap både mellan städer och inom sitt eget land. Nätverket är en av Unescos samarbetspartners och fungerar dels som en plattform för diskussion om vilken roll kreativiteten kan spela för hållbar utveckling men också som en plats för aktiviteter och nya idéer som del av genomförandet av Agenda 2030.

EUniverCities Network

EUniverCities Network är ett europeiskt nätverk där 14 medelstora städer och 15 universitet arbetar tillsammans för att ge kunskapsstäder större synlighet i Europa. Syftet med nätverket är att utbyta och sprida kunskap, kompetens och erfarenhet om städers och universitets samarbete i Europa. EUniverCities fokuserar på fem områden i samverkan mellan stad och universitet: Lokal och regional ekonomi, Internationalisering, Studenter och staden, Attraktivitet och marknadsföring, samt Teknik och samhälle.

SERN

SERN (Sweden Emilia Romagna Network) är ett nätverk av svenska offentliga organisationer och italienska organisationer från regionen Emilia Romagna. Nätverket har som syfte att underlätta erfarenhetsutbyte och deltagande i olika EU-projekt.

Nordic City Network

Nordic City Network är ett nätverk som har som syfte att samarbeta kring stadsutveckling och samhällsplanering när det gäller omställningen från industri- till kunskapsstäder. Nordic City Network är en plattform för idé- och kunskapsutbyte som innebär en möjlighet för Norrköping att utvecklas som en attraktiv kunskapsstad.

Healthy Cities Sverige

Healthy Cities, en del av WHO (world health organisation) jobbar för jämlika förutsättningar för god hälsa och en hållbar samhällsutveckling.

Icorn

ICORN, International Cities of Refuge Network, är en medlemsorganisation för städer, kommuner, landsting eller regioner som arbetar för yttrandefrihet. Varje medlem i ICORN är en fristad som ger temporärt skydd genom residens för bland annat förföljda författare.

European Social Network

Ett europeiskt nätverk vars syfte är att samverka kring *social services* (välfärdsfrågor och socialt arbete för alla åldersgrupper). Både offentlig och privat verksamhet samt frivilligorganisationer deltar i nätverket.

E2C

Ett nätverk för aktiviteter för Europas Second Chance Schools som arbetar för att möjliggöra för unga personer, utan utbildning eller rätt kvalifikationer, att få en andra chans till utbildning.

Norrköping kommuns vänorter

Norrköpings kommun har sedan flera år flera vänorter att samverka med. Ett särskilt tätt samarbete har kommunen med de nordiska vänorterna Odense, Tammerfors, Trondheim, Kopavógur och Klaksvik som också är vänorter med varandra. Samverkan finns också med Esslingen am Neckar, Riga och med Linz. Samverkan med andra orter, främst runt om i Europa, uppstod efter andra världskriget. Då var det för att främja fred och frihet och en lång och varaktig vänskap. Detta har fortsatt och har utvecklats till interkulturella utbyten, ungdomsutbyten, näringslivs- och handelssamverkan. Många svenska kommuner har utbyten med orter runt hela världen, men Norrköpings vänortssamverkan är koncentrerad till åtta städer i Europa. Samarbetet kan omfatta allt från besök av officiella delegationer vid särskilda tillfällen till olika utbyten, mestadels inom kultur- och utbildningssektorn.

Kommuner kan också teckna vänortsavtal för att ge stöd åt den svenska biståndspolitik, tex genom att bekämpa fattigdom eller stödja demokratisk utveckling. I sådana fall står staten, genom Sida, för alla kostnader. Den ursprungliga fred- och frihetstanken med vänorter har fortsatt även efter att EU bildades, men nu fokuserar man mer på praktiska projektutbyten. Därför varierar samsarbetsorterna över tid och med de olika projekten. Samverkan med Norden har mest fokuserats på utbildning med rektorsträffar, lärare som träffats och elever som möts en gång om året för lägerskola, men också gemensamma EU-projekt. Även lokala projekt kan med hjälp av vänortskontakten enklare expandera till de andra nordiska länderna, till exempel Stadium Sportscamp till Tammerfors. Föreningar kan dessutom få bidrag av Norrköpings kommun för vänortsutbyte. Utbyten med Riga har bland annat handlat om skolutbyte och ett östersjöprojekt om sanering av gammal industrimark för nya exploateringar.

Riga, Lettland

Norrköping och Riga har varit samsarbetsorter sedan 1988. Samarbetet har periodvis varit intensivt och tusentals skolungdomar, föreningar, företag, politiker

och tjänstepersoner var involverade. År 2014 undertecknades det då förnyade samarbetsavtalet på plats i Riga under överinseende av hennes majestät Drottning Silvia och en klass från Hagagymnasiet i Norrköping och deras vän-klass på Riga Nordic Gymnasium. Riga har närmare 700 000 invånare. Riga håller på att utvecklas till en modern europeisk storstad med bevarad medeltida prägel i stadskärnan. Riga har ett rikt kulturliv och var europeisk kulturhuvudstad 2014.

Odense, Danmark

Odense har cirka 197 000 invånare och är Danmarks tredje största stad. Odense är ett centrum för kultur, utbildning och administration. Norrköping och Odense har varit vänorter sedan 1945. Tillsammans med Odense har Norrköpings kommun arrangerat gemensamma luciafiranden i 70 år.

Tammerfors, Finland

Tammerfors är en modern välutvecklad stad med över 220 000 invånare, två universitet och ett rikt idrotts- och kulturutbud. Norrköping och Tammerfors blev vänorter 1945. Stadium Sportscamp etablerade sig i Tammerfors år 2012.

Trondheim, Norge

Trondheim kallas för Norges teknologiska huvudstad, med Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet. Med universitetets 30 000 studenter bor det över 200 000 i Trondheim. Norrköping och Trondheim är vänorter sedan 1945.

Klaksvik, Färöarna

Klaksvik har ungefär 5 000 invånare. Färöarna tillhör Danmark, men har lokalt självstyre och står utanför EU. I Klaksvik är det fiskeindustrin som dominerar näringslivet. Norrköping och Klaksvik blev vänorter 1985.

Kopavógur, Island

Kopavógur har cirka 30 000 invånare. Kopavógur är ett kulturcentrum med bland annat ett konstmuseum för skulptur och glaskonst. Kopavógur är Norrköpings isländska vänort sedan 1964.

Esslingen am Neckar, Tyskland

Esslingen am Neckar har ca 90 000 invånare. I Esslingen dominerar servicenäringarna och det finns även välkända företag inom tillverkningsindustrin som till exempel Daimler och Bayer. Norrköping och Esslingen har varit vänorter sedan 1960-talet och har samverkan i en del EU-projekt.

Linz, Österrike

Linz är en industri- och kulturstad med 190 000 invånare. 1995 skrev Linköpings och Norrköpings kommuner ett gemensamt samarbetsavtal med Linz. Syftet med samarbetet var från starten att stödja det östgötska näringslivets affärsverksamhet på den österrikiska marknaden. Under ett antal år arrangerades Sverigedagar respektive Linz dagar vartannat år. Under åren har utbytet ändrat karaktär till att koncentrera sig mot erfarenhetsutbyten inom kommunala områden, såsom utbildning, sociala frågor och miljö. Det finns även ett samarbete på visualiseringsområdet.